

Innst. S. nr. 316.

(1971—72)

Innstilling fra industrikomitéen om opprettelse av statens oljedirektorat og et statlig oljeselskap m. m.

(St. prp. nr. 113.)

Til Stortinget.

INNHOOLD :

Innledning	605
Departementets organisasjon	606
Direktoratet	607
Statlig oljeselskap	609
Koordineringsspørsmål	611
Personalbehov og lønsspørsmål	611
Utdanningsspørsmål	611
Plassering av direktorat og selskap	612

St. prp. nr. 113 (1971—72) inneholder forslag om at Oljekontoret og Bergverkskontoret skilles ut i en egen Olje- og bergverksavdeling i Industridepartementet, at det opprettes et oljedirektorat og at det etableres et statlig oljeselskap. Til disse formål foreslås bevilget kr. 725 000 under kap. 22 Regjeringskontorene og kr. 5 000 000 under nytt kap. 976, Statens oljeselskap, post 90, Aksjekapital.

Omorganiseringen i departementet kan skje fra 1. juli 1972. Det tas sikte på at direktoratet skal være i funksjon og at statselskapet skal opprettes fra 1. januar 1973.

Stortinget behandlet 14. juni 1971 Innst. S. nr. 294 (1970—71) hvor det er gitt følgende sammenfatning av retningslinjer for en norsk oljepolitikk:

«Med utgangspunkt i Regjeringens prinsipielle syn, at det utvikles en oljepolitikk med sikte på at naturressursene på den norske kontinentalsokkel utnyttes slik at de kommer hele samfunnet til gode, vil komitéen i tilslutning til dette gi uttrykk for:

- at nasjonal styring og kontroll må sikres for all virksomhet på den norske kontinentalsokkel,
- at petroleumsfunnene utnyttes slik at Norge blir mest mulig uavhengig av andre når det gjelder tilførsel av råolje,
- at det med basis i petroleum utvikles ny næringsvirksomhet,
- at utviklingen av en oljeindustri må skje under nødvendig hensyn til eksisterende næringsvirksomhet og til natur- og miljøvern,

- at brenning av utnyttbar naturgass på den norske kontinentalsokkel ikke må aksepteres unntatt for kortere prøveperioder,
- at petroleum fra den norske kontinentalsokkel som hovedregel ilandføres i Norge med unntak for det enkelte tilfelle hvor samfunnspolitiske hensyn gir grunnlag for en annen løsning,
- at staten engasjeres på alle hensiktsmessige plan, medvirker til en samordning av norske interesser innenfor norsk petroleumsindustri og til oppbygging av et norsk integrert oljemiljø med såvel nasjonalt som internasjonalt siktepunkt,
- at det opprettes et statlig oljeselskap som kan ivareta statens forretningsmessige interesser og ha et formålstjenlig samarbeid med innenlandske og utenlandske oljeinteresser,
- at det nord for 62° n.br. velges et aktivitetsmønster som tilfredsstillende særlige samfunnspolitiske forhold som knytter seg til landsdelen,
- at norske petroleumsfunn i større omfang vil kunne stille norsk utenrikspolitikk overfor nye oppgaver.»

Departementet vil bemerke at disse synspunkter vil danne utgangspunktet for en nærmere utforming av en norsk oljepolitikk. Etablering av en ny organisasjon vil være en nødvendig forutsetning for å virkeliggjøre de opptrukne retningslinjer.

Et utvalg med dr. Knud-Endre Knudsen som formann, ble oppnevnt ved kgl.res. av 18. september 1970 og avga sin innstilling om organisasjon for statlige kontinentalsokkelsaker den 24. mars 1971. Utvalgets innstilling går ut på en tredeling av statens funksjoner slik:

- at Industridepartementets oppgaver begrenses til arbeid med målsetting, lover og bestemmelser, utvinningstillatelser m.v. og prinsipielle spørsmål,
- at forvaltningsfunksjoner for øvrig så som kontroll med virksomheten, herunder økonomisk kontroll, delegeres til et direktorat som også tillegges et Sjøbunn-

institutt for innsamling og bearbeidelse av geologiske og geofysiske data, samt petroleumsundersøkelse i statlig regi,

- at statens forretningsmessige interesser ivaretas av et statsholdingselskap, som innenfor den ramme Stortinget fastlegger, får full forretningsmessig handlingsfrihet. Statsholdingselskapet skal utøve sin virksomhet ved deltakelse i grupper eller i andre selskaper gjennom datterselskaper.

I tillegg har utvalget foreslått at det opprettes et samordningsråd for koordineringen av virksomheten i de tre organer.

Organisasjonsutvalget er for øvrig av den oppfatning at ansvaret for behandling av saker som gjelder undersøkelser etter eller utnyttelse av undersjøiske naturforekomster bør ligge i de samme organer, hva enten det dreier seg om petroleum eller andre ikke-organiske naturforekomster. Industridepartementet er ikke enig i utvalgets forslag om at de nyopprettede organer skal ha et videre siktemål enn løsningen av statens forvaltningsmessige oppgaver på petroleumssektoren. *K o m i t é e n* er enig med departementet og vil understreke departementets oppfatning «*at innsatsen i de to nyopprettede organer må konsentrere seg fullt og helt om petroleumsvirksomheten.*» *K o m i t é e n* er merksam på at det er nedsatt et eget utvalg til å fremme forslag om regler for undersøkelse etter og utvinning av andre undersjøiske naturforekomster enn petroleum.

Når det gjelder vitenskapelige undersøkelser på kontinentalsokkelen, er departementet av den oppfatning «at man bør unngå en sammenblanding av vitenskapelig grunnforskning og kommersiell prosjektering innenfor en og samme organisasjon, idet disse to virksomheter har to forskjellige formål som vanskelig lar seg forene organisatorisk». *K o m i t é e n* slutter seg til dette synspunkt, men vil i likhet med departementet «ikke utelukke at det i den nye organisasjon gis muligheter til å delta i enkelte spesifikke forskningsprosjekter, såfremt dette må ansees som den mest hensiktsmessige løsning av en aktuell oppgave målrettet på petroleum». For øvrig går *k o m i t é e n* ut fra at det til enhver tid tilstrebes samarbeidsformer som best kan tjene de nasjonale interesser, plikter og ansvar for vår del av kontinentalsokkelen.

Departementets organisasjon.

Departementet foreslår at Oljekontoret og Bergverkskontoret skilles ut i en egen Olje- og bergverksavdeling. Ved opprettelsen forutset-

tes denne avdeling å bestå av følgende fire kontorer: et bergverkskontor, et planleggings- og forvaltningskontor, et teknisk-økonomisk kontor og et forhandlingskontor.

Olje- og bergverksavdelingen i Industridepartementet skal ledes av en ekspedisjons-sjef, med en underdirektør som stedfortreder og med et særlig ansvar for oljesakene.

Følgende funksjoner legges til Industridepartementet:

- Utformingen av den nasjonale målsetting for virksomheten på kontinentalsokkelen i samsvar med retningslinjer som fastsettes av Stortinget.
- Forarbeidet vedrørende lover, utferdigelse av forskrifter og generelle bestemmelser i forbindelse med undersøkelse etter og utvinning av petroleum og andre undersjøiske naturforekomster.
- Prioritering av de forskjellige statlige oppgaver i henhold til den nasjonale målsetting i samarbeid med andre departementer og statlige organer.
- Åpning av nye områder for undersøkelse og/eller utvinning av undersjøiske naturforekomster. Meddelelse av tillatelser for for utvinning av undersjøiske petroleumsforekomster, tillatelse for anlegg av rørløsningsanlegg o.l.
- Utarbeidelse av generelle retningslinjer for de organer som har fått delegert myndighet av departementet.
- Koordinering av virksomheten i de organer som befatter seg med statlige petroleumssaker, herunder koordinering av departementets virksomhet med andre departementers.
- Utforming av den statlige petroleumpolitikk på Svalbard.

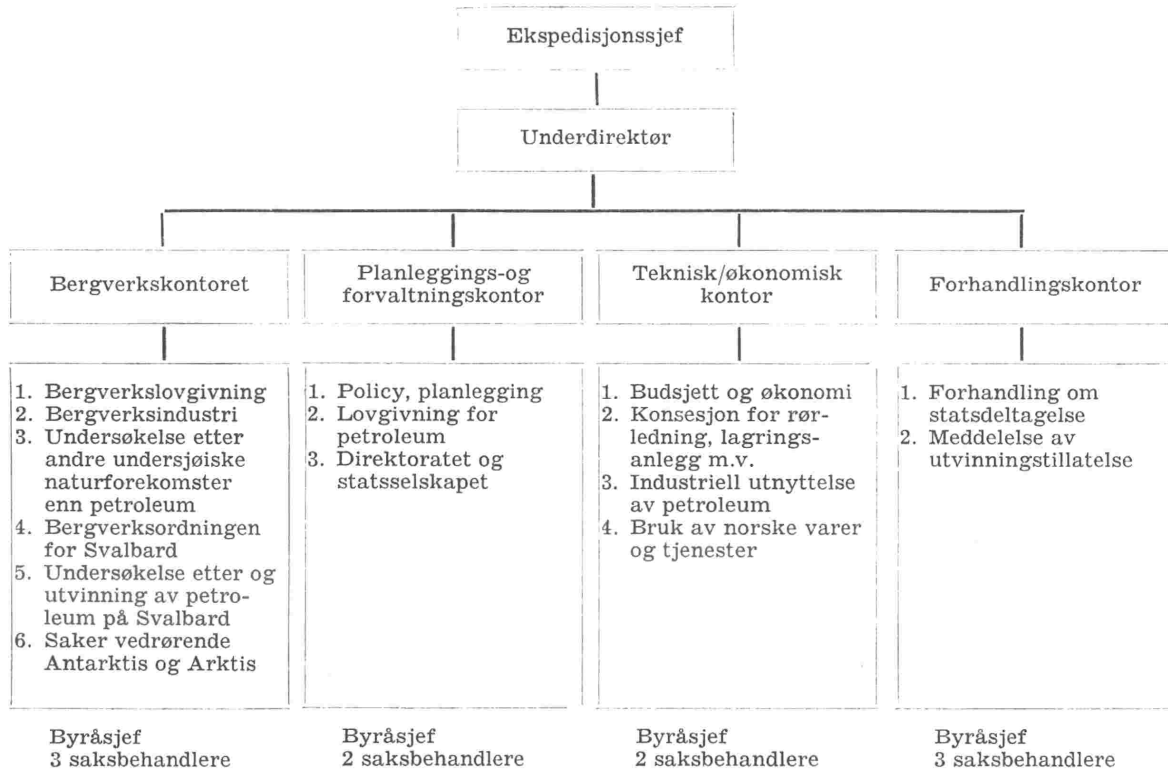
Dette er i det vesentligste i samsvar med Organisasjonsutvalgets innstilling og Oljerådets uttalelse.

Forhandlinger om utvinningstillatelser er meget viktige og vil i stor grad avgjøre om staten kan realisere sine mål på kontinentalsokkelen. For at forhandlingene skal kunne gjennomføres på en effektiv og rask måte, mener departementet at det er nødvendig å opprette en egen stab innenfor departementet. Med sikte på å oppnå tilstrekkelig fleksibilitet, er det forutsetningen at Industridepartementet i hvert enkelt tilfelle skal kunne oppnevne forhandlere etter det aktuelle behov. *K o m i t é e n* finner denne ordning hensiktsmessig ettersom det er departementet selv som har ansvaret for forhandlingene med oljeselskapene om vilkårene for utvinningstillatelser.

Komitéen har merket seg at bergverksordningen for Svalbard, undersøkelse etter og utvinning av petroleum på Svalbard og saker vedrørende Antarktis og Arktis er tillagt Bergverkskontoret. Komitéen er av den

oppfatning at virksomheten på Svalbard vil øke. Komitéen vil derfor henstille til departementet å overveie om disse Svalbard-saker bør skilles ut i et eget kontor i samme avdeling.

Organisasjonsplan for Olje- og bergverksavdelingen.

Direktoratet.

Etter Industridepartementets oppfatning bør de forvaltningsmessige funksjoner som ikke naturlig hører hjemme i departementet, delegeres til direktoratet:

- Oppfølging av virksomheten på den norske kontinentalsokkel for å sikre at virksomheten skjer i samsvar med gjeldende lover og forskrifter og de vilkår som tillatelsene er meddelt på.
- Kontroll med at virksomheten på den norske kontinentalsokkel og undersøkelse etter og utvinning av petroleum på Svalbard skjer i samsvar med sikkerhetsforskriften og de godkjente petroleumsindustrielle standarder og på en slik måte at andre næringsinteresser ikke blir skadelidende.
- Ansvar for at produksjon av petroleumsforekomster på den norske kontinentalsokkel skjer i samsvar med fastsatte retningslinjer og på den for Norge mest rasjonelle og hensiktsmessige måte.

- Innsamling og bearbeidelse av geologisk, geofysisk og teknisk materiale fra virksomheten på den norske kontinentalsokkel for å kunne foreta en løpende vurdering av mulighetene på og verdien av kontinentalsokkelen med henblikk på utforming av den statlige oljepolitikk.
- Planlegging og interpretasjon av petroleumsgeologiske og petroleumsgeofysiske undersøkelser i statlig regi i lys av de innsamlede data og i samsvar med statens oljepolitikk.
- Forhandlinger om og meddelelse av undersøkelsestillatelser etter retningslinjer gitt av Industridepartementet, og bistand til departementet ved behandling av andre tillatelser, så som utvinningstillatelser, tillatelser til anlegg av rørledninger, lagringsanlegg m.v.
- Holde kontakt med vitenskapelige institusjoner og holde disse a jour med utviklingen på kontinentalsokkelen, herunder

forestå offentliggjørelse av opplysninger og data om den norske kontinentalsokkel.

— Holde Industridepartementet løpende orientert om virksomheten på kontinentalsokkelen.

Av de nevnte oppgaver framgår at direktoratet bør ha myndighet til å forhandle om og meddele undersøkelsetillatelser. Men når det gjelder andre tillatelser, skal direktoratet bistå ved behandlingen mens avgjørelsesmyndigheten beholdes i departementet. Når det spesielt gjelder saker i forbindelse med lagringsanlegg og anlegg av rørledninger, er det forutsetningen at direktoratet forbereder og forhandler om de tekniske spørsmål, mens de mer prinsipielle forhandlinger føres i departementet. Komiteen er enig med departementet i at spørsmål i forbindelse med lagringsanlegg og anlegg av rørledninger vil ha samfunnsmessige og politiske sider, slik at avgjørelsesmyndigheten i disse saker bør tilligge departementet.

Organisasjonsutvalget har i sin innstilling foreslått etablert et Norges Sjøbunninstitutt som «forutsettes å stå for utforskningen på kontinentalsokkelen, dels gjennom egne undersøkelser, dels gjennom innhenting og bearbeidelse av materiale fra rettighetshaverne.» Dette instituttet skulle inngå som en del av direktoratet, underlagt direktørens myndighet. Oljerådet mener derimot at det «innen direktoratet opprettes en avdeling for geologi og geofysikk, som i samarbeide med statsselskapet planlegger og leder statens prospekteringsmessige undersøkelser. Oljerådet mener avdelingen bør kunne samarbeide med norske institusjoner som utfører vitenskapelige undersøkelser på kontinentalsokkelen og på Svalbard og ha kjennskap til og kunne kontrollere de undersøkelser som utføres i disse områder av utenlandske selskaper og institusjoner. Industridepartementet er i det vesentligste enig i Oljerådets forslag, og er av den oppfatning at den mest hensiktsmessige løsning vil være å legge de oppgaver som av Organisasjonsutvalget er foreslått lagt til et institutt — med unntagelse av den praktiske utførelse av petroleumsundersøkelser i statlig regi — til en planleggingsavdeling under direktoratet. Når det gjelder den praktiske utførelse av petroleumsundersøkelser, vil etter departementets oppfatning, statsselskapet være det best egnede organ til å forestå utførelsen av undersøkelser i statlig regi. Ko-

mitéen slutter seg til denne oppfatning i betraktning av at statsselskapet vil måtte foreta egne undersøkelser av de områder som det vil få tildelt, og det vil derfor måtte utvikle sin egen ekspertise på dette felt.

Departementet foreslår at direktoratets interne organisasjon skal bestå av: en forvaltningsavdeling, en teknisk kontrollavdeling, en planleggingsavdeling og et administrasjonskontor. Industridepartementet foreslår i samarbeid med Finansdepartementet opprettet følgende stillinger i etableringsfasen:

- 1 direktør
- 3 avdelingssjefer
- 1 kontorsjef
- 23 saksbehandlere
- 6 kontorstillinger
- 2 laboranter
- 2 tegnere

Industridepartementet gjør merksom på at behovet for ytterligere personale kan oppstå allerede om kort tid, dersom utviklingen på den norske kontinentalsokkel fortsetter i samme takt som hittil.

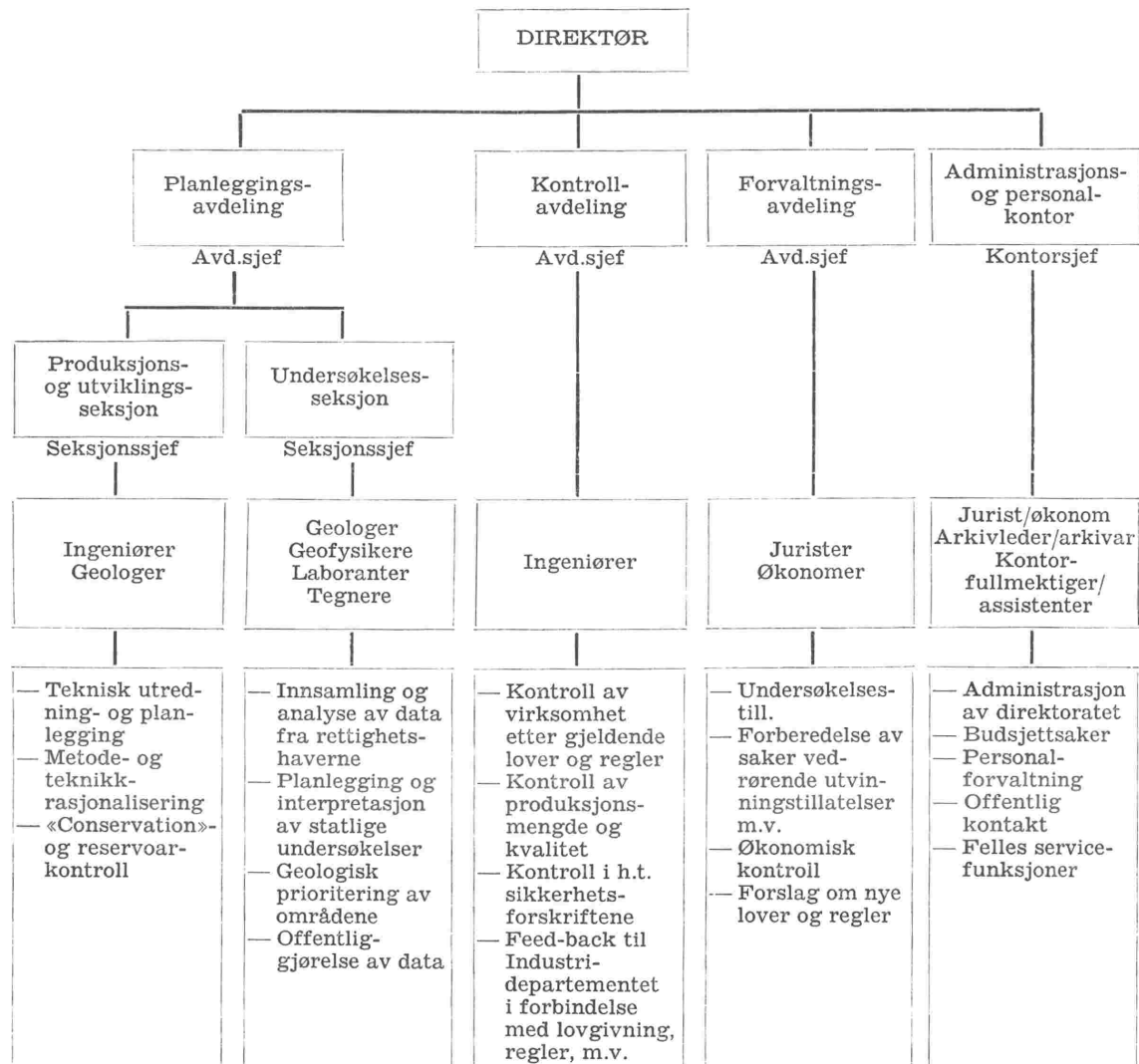
Direktoratets direktør forutsettes ansatt av Kongen, avdelingssjefene, seksjonssjefene og kontorsjefen av Industridepartementet. Departementet antar at direktoratets direktør bør ansettes på åremål. Også sjefen for planleggingsavdelingen, seksjonssjefene og enkelte tjenestemenn i denne avdeling bør kunne ansettes på åremål. Komiteen er enig i departementets standpunkt som er begrunnet med at arten av det arbeid som vil bli utført ved planleggingsavdelingen er slik at det bør være adgang til å kunne foreta en utskifting, eventuelt omflytting av ledelsen og annet personale når oppgavene tilsier dette.

Departementet foreslår at det opprettes et styre for direktoratet og at dette styre oppnevnes av Kongen.

Det forutsettes at styret vil få klare fullmakter fra Industridepartementet, slik at det vil ha et direkte ansvar for ledelsen av direktoratet. Komiteen deler departementets oppfatning at en slik ordning vil muliggjøre en mer effektiv delegering av en vesentlig del av departementets forvaltningsmessige myndighet. Komiteen finner det videre naturlig, at direktoratets personale vil være representert i styret.

Komiteen forutsetter at departementet gjennom melding vil holde Stortinget underrettet om direktoratets virksomhet.

Organisasjonsplan for direktoratet i etableringsfasen.

Statlig oljeselskap.

Komiteén har tidligere (jfr. Innst. S. nr. 294 1970—71) i prinsippet sluttet seg til departementets oppfatning «at det opprettes et statlig oljeselskap som kan ivareta statens forretningsmessige interesser og ha et formålstjenlig samarbeid med innenlandske og utenlandske oljeinteresser».

Til å ivareta statens forretningsmessige interesser og virke som et instrument for realisering av statens industripolitikk på petroleumssektoren, foreslår departementet at det opprettes et statlig oljeselskap med dette formål:

«Selskapet har til formål selv eller gjennom deltagelse i andre selskaper å drive undersøkelser etter og utvinning, transport, foredling og markedsføring av petroleum og avledede produkter.»

Det forutsettes at selskapet etter hvert må kunne ivareta følgende funksjoner:

- Foreta petroleumsprospekteringsmessige vurderinger av de blokker der staten har oppnådd deltagerrett.
- Vareta statens interesser i inngåtte avtaler om statsdeltagelse (carried interest).
- Forestå den praktiske gjennomføring av de geologiske og geofysiske undersøkelser som utføres for direktoratets regning.
- Undersøke mulighetene i de blokker som staten overlater til statselskapet med sikte på å finne fram til den mest hensiktsmessige form for disponering av disse blokker, herunder forhandle om samarbeidsavtaler eller kontrakter om utnyttelse av disse blokker.
- Delta i boreoperasjoner og utvinning.
- Delta i transport, raffinering, markeds-

føring og petrokjemisk industri i den grad og så langt dette er formålstjenlig.

- Følge med i den globale utvikling innen petroleumssektoren, bl.a. for å kunne vurdere hvorvidt det er formålstjenlig med engasjement på petroleumssektorer i andre land enn Norge.

Departementet vil understreke nødvendigheten av at selskapet gis full handlefrihet slik at det vil kunne treffe raske avgjørelser der dette er nødvendig. Departementet mener at slik handlefrihet avhenger av at selskapet til enhver tid disponerer tilstrekkelig kapital.

I etableringsfasen vil selskapet hovedsakelig ha behov for driftskapital, som i det vesentligste vil være til:

1. Driftsutgifter som lønnsutgifter, husleie, kontorutgifter etc.
2. Egne undersøkelser. I første rekke vil dette være aktuelt for blokker som blir overlatt til selskapet. De mer generelle undersøkelser i statlig regi forutsettes dekket av direktoratet.
3. Utgifter til faglig bistand, f. eks. konsulenttjenesten.

Selskapets viktigste inntekter vil kunne være:

1. Inntekter som følge av kommersielt utnyttbare funn av petroleum under de inngåtte avtaler om statsdeltagelse.
2. Inntekter på grunnlag av vanlige forretningsmessige investeringer som selskapet foretar, enten aleine eller sammen med andre selskaper.
3. Inntekter ved salg av tjenester eller salg av resultater fra egne undersøkelser.

Statsselskapet forutsettes å få overdratt de avtaler om statsdeltagelse som er inngått for såvel den norske kontinentalsokkel som for utenlandsk område.

Departementet foreslår at selskapet etableres med en aksjekapital på 5 mill. kroner gjennom bevilgning på statsbudsjettet for 1972. Denne bevilgning tar bare sikte på å dekke etableringsutgiftene samt driftsutgifter i den aller første periode.

Selskapet vil måtte tilføres kapital i takt med de oppgaver selskapet til enhver tid får. Dette spørsmål vil departementet komme tilbake til når styret for selskapet er oppnevnt, og dette har fått anledning til å uttale seg om spørsmålet.

Når det gjelder utformingen av statsselskapets interne organisasjon, overlates dette til styret i samråd med Industridepartementet. Bemanningsbehovet vil i etableringsfasen

dreie seg om 30—40 personer. Departementet finner det naturlig at selskapets direktør ansettes av styret.

Av proposisjonen framgår at hovedselskapet etter hvert vil kunne organisere deler av sin virksomhet i datterselskaper. *K o m i t é e n* vil i denne sammenheng vise til et notat fra Riksrevisjonen hvor det heter: «Det kan ikke sees at man fra statsmyndighetenes side, herunder også Riksrevisjonen som Stortingets kontrollorgan, har den nødvendige hjemmel for å føre direkte kontroll med disse selskapers virksomhet. Det samme gjelder også for de selskaper som datterselskapene måtte engasjere seg i.» *K o m i t é e n* antar at slik kontroll kan sikres i form av vedtekter og/eller avtaler som inngås mellom statsselskapet og aktuelle selskaper.

K o m i t é e n vil samtidig vise til følgende uttalelse i brev av 15. mai 1972 fra Industridepartementet til *k o m i t é e n*: «På vanlig måte vil den statlige oljeaktivitet bl.a. bli gjenstand for behandling i sammenheng med langtidsprogram, statsbudsjett og nasjonalbudsjett. Det vil også være naturlig at Industridepartementet med passende mellomrom legger fram en Stortingsmelding om aktiviteten på dette område. Videre vil det være naturlig at enkeltsaker av stor økonomisk eller prinsipiell betydning måtte legges fram for Stortinget særskilt.» *K o m i t é e n* er enig med departementet og finner det videre naturlig at statsselskapet så langt råd er også legger fram langtidsplaner for sin virksomhet.

Når det gjelder selskapets drift, vil et positivt netto-resultat skattlegges etter gjeldende regler for skatt av undersjøiske petroleumsforekomster. Det er også Industridepartementets oppfatning at selskapet vil måtte utbetale et utbytte som står i et rimelig forhold til selskapets fortjeneste og kapitalforhold.

K o m i t é e n oppfatter statsselskapet som et meget viktig organ for å oppnå nasjonal styring og kontroll med sikte på at naturressursene på den norske kontinentalsokkel kan utnyttes slik at de kommer hele samfunnet til gode. *K o m i t é e n* går derfor ut fra at det vil være de politiske myndigheters ansvar å utarbeide et regelverk som både

← sikrer statsselskapet forretningsmessig handlefrihet og

— sikrer den parlamentariske kontroll og styring.

K o m i t é e n antar at den parlamentariske kontroll og styring kan sikres blant annet ved

- at Industridepartementet legger fram meldinger om den statlige oljeaktivitet,
- at saker av stor økonomisk eller prinsipiell betydning legges fram for Stortinget,

- at det i et regelverk for statsselskapet kan innebygges en fordelingsnøkkel for disponering av selskapets overskott,
- at regelverket forelegges Stortinget.

I samsvar med proposisjonen vil deltakerrettigheter på basis av «carried interest» bli overført til statsselskapet. Komiteén forutsetter at slik overføring til statsselskapet inntil videre blir forelagt Stortinget i hvert enkelt tilfelle.

Komiteén er enig med departementet i at det fra 1. januar 1973 opprettes et statlig oljeselskap med følgende formålsparagraf:

«Selskapet har til formål selv eller gjennom deltagelse i andre selskaper å drive undersøkelser etter og utvinning, transport, foredling og markedsføring av petroleum og avledede produkter.»

Komiteén finner at denne formålsparagraf er i samsvar med de prinsipper Stortinget tidligere har trukket opp «at staten engasjeres på alle hensiktsmessige plan» og videre at det statlige oljeselskap skal «ivareta statens forretningsmessige interesser og ha et formålstjenlig samarbeid med innenlandske og utenlandske oljeinteresser».

Komiteén slutter seg til Regjeringens oppfatning at dette statlige oljeselskap skal virke som et viktig instrument for realisering av statens industripolitikk på petroleumssektoren. En særlig oppgave vil i denne sammenheng være statens ansvar for en koordinering av de norske interesser og virksomheter på kontinentalsokkelen.

Koordineringsspørsmål.

Departementet er av den oppfatning at spørsmålet om koordinering av departementets, direktoratets og statsselskapets virksomheter er av en slik viktighet at en formalisering av samarbeidskontakten mellom de tre organer ved opprettelsen av et samordningsråd vil være nyttig. Det forutsettes at ekspedisjonssjefen for Industridepartementets olje- og bergverksavdeling har faste møter med direktørene for direktoratet og statsselskapet for å diskutere spørsmål av betydning for den felles virksomhet, utveksle erfaring på felles interessefelt, ta initiativ til fellesprosjekter, samt foreta utveksling av personale i opplæringsøyemed.

I 1971 ble det opprettet et interdepartementalt samarbeidsorgan for gjensidig orientering og diskusjon av spørsmål vedrørende virksomheten på den norske kontinentalsokkel. Industridepartementet mener at denne ord-

ningen har virket tilfredsstillende og bør opprettholdes.

Oljerådet ble opprettet i 1965 og har virket som et rådgivende og innstillende organ for Industridepartementet i saker vedrørende utforskning og utnyttelse av petroleum på den norske kontinentalsokkel. Oljerådet har vært til meget stor hjelp for Industridepartementet ved utformingen av den statlige petroleumspolitikken. Departementet antar imidlertid at behovet for et særskilt oljeråd ikke lenger er tilstede, når den nye organisasjon er opprettet, idet Industridepartementet da selv vil kunne konsentrere seg om de spørsmål som hittil er blitt behandlet av Oljerådet.

Komiteén har ingen merknader til at det opprettes et samordningsråd for de tre statlige organer og at det interdepartementale samarbeidsorgan opprettholdes.

Når det gjelder Oljerådet, vil komitéén i likhet med departementet peke på det verdifulle arbeid som dette rådet har utført. Det er grunn til å tro at den økende aktivitet på den norske kontinentalsokkel fortsatt vil stille myndighetene overfor store og omfattende spørsmål og nye problemstillinger. Komiteén vil derfor be departementet overveie om det også etterat de nye organer er opprettet, skulle være behov for et særlig oljeråd.

Personalbehov og lønsspørsmål.

Tilgangen på kvalifiserte fagfolk i petroleumsbransjen i Norge vil være meget begrenset i den nærmeste framtid. Efterspørsele etter norsk kvalifisert personell til utenlandske og norske grupperinger vil samtidig øke sterkt.

For å sikre de statlige petroleumsorganer tilstrekkelig kvalifiserte fagfolk, foreslår departementet at disse organer gis mulighet til å engasjere personale ved åremålskontrakter med avlønning utenfor de vanlige lønnssetser.

Komiteén slutter seg til departementets forslag om et avlønningssystem som sikrer de statlige organer tilstrekkelig kvalifisert personale. Komiteén går ut fra at alle sider ved ansettelse på åremålskontrakt og med avlønning utenfor vanlige lønnssetser blir vurdert inngående.

Utdannelsesspørsmål.

Industridepartementet er av den oppfatning at universitetene og høyskolene fortsatt bør sørge for å dekke behovet for grunnleggende utdanning.

Komiteén vil gjenta følgende uttalelse i Innst. S. nr. 294 (1970—71):

«Komitéen forutsetter en samordning av utdanningsbehovet for alle faggrupper. Samordning og gjennomføring vil, etter komitéens oppfatning, påhvile Kirke- og undervisningsdepartementet etter råd fra Industridepartementet.

Komitéen vil rå departementet til å vurdere mulighetene for et nordisk samarbeid når det gjelder utdanning og forskning i forbindelse med undersøkelse etter og utvinning av petroleum.»

De statlige petroleumsorganer vil ha behov for spesialekspertise, og departementet finner det naturlig at det under samordningsrådet opprettes et eget utvalg som skal koordinere spesialutdanningsprogrammer i de tre organer.

Komitéen forutsetter at utdanningsspørsmålet gis høy prioritet med sikte på å bygge opp norsk ekspertise på alle fagområder innen petroleumssektoren.

Plassering av direktoratet og det statlige oljeselskapet.

Departementet anbefaler at oljedirektoratet og det statlige oljeselskapet legges til Stavangerområdet.

Departementets vurdering, som bygger på Plasseringsutvalgets flertallsinnstilling, viser til

- at Stavanger i dag er utgangspunktet for nesten all virksomhet på den norske kontinentalsokkel syd for 62° n.br.,
- at byen allerede har et visst oljemiljø og har fått et navn som oljeby såvel nasjonalt som internasjonalt,
- at det ved distriktshøgskolen i Stavanger er opprettet en oljeteknologisk linje.

Kommunaldepartementet har i sin uttalelse om saken «ikke noe å merke til at de nevnte institusjoner plasseres i Stavanger».

Et mindretall i Plasseringsutvalget legger imidlertid vekt på at oljeundersøkelsene i løpet av få år vil forskyve seg sterkt nordover og foreslår at direktoratet og selskapet plasseres i Trondheim. Flertallet har uttalt: «Et nærliggende valg kunne ha vært eksempelvis Trondheim dersom det nå hadde vært visshet for utnyttbare oljefunn utenfor kysten lenger nord enn der hvor olje hittil er funnet.»

Blant de momenter som Industridepartementet stilte for valg av direktoratets og statselskapets plassering var også mulighetene for utdannelse av personell: «Man bør derfor ta sikte på å skape et sterkt faglig miljø ved å plassere direktoratet og selskapet relativt nær et universitet hvor det kan gis undervis-

ning og videreutdannelse i fag som f.eks. petroleumsteknologi og petroleumsgeologi, petroleumsøkonomi og petroleumsjus.»

Synspunkter på plasseringsspørsmålet har vært forelagt for komitéen av delegasjoner fra Rogaland (Stavanger), Trøndelag (Trondheim) og Bergen. Som uttrykte vedlegg til proposisjonen er forelagt utførlige henvendelser fra Rogaland (Stavanger), Hordaland (Bergen) og Trøndelag (Trondheim).

Komitéens medlemmer fung. formann, Helland, Hysing-Dahl og Løbak mener at Bergen bør velges som sted for oljedirektoratet og det statlige oljeselskap. Disse medlemmer er av den oppfatning at Bergen har et faglig miljø som disse institusjoner vil ha stor nytte av ved stedlig kontakt. Universitetet i Bergen, Norges Handelshøyskole, Chr. Michelsens Institutt, Jordskjelvstasjonen og Fiskeridirektoratets Havforskningsinstitutt representerer et forsknings- og undervisningsmiljø på felter som er sentrale for olje-problematikken, og som har en bred internasjonal kontaktflate. Disse medlemmer vil også peke på at Bergen har et høyt utviklet teknisk og forretningsmessig miljø.

Komiteens medlemmer Berntsen, Knudson, Mellesmo og Westermoen vil peke på at Plasseringsutvalget med 6 mot 1 stemme har foreslått Stavanger.

Videre at Kommunaldepartementet har sluttet seg til Plasseringsutvalgets forslag.

Industridepartementet sier om Direktoratets og statselskapets virksomhet at den vil medføre stadige forhandlinger og møter med de selskaper og institusjoner som er interessert på Kontinentalsokkelen.

Videre peker departementet på at Stavanger i dag er utgangspunkt for nesten all virksomhet på den norske Kontinentalsokkel syd for 62° n.br., at Stavanger allerede har et visst oljemiljø, og at distriktshøgskolen i Stavanger har opprettet linje for oljeteknologi.

Disse medlemmer deler fullt ut Plasseringsutvalgets, Kommunaldepartementets og Industridepartementets begrunnelse for stedsvalg og foreslår at Statens oljedirektorat og Statens oljeselskap legges til Stavanger.

Komitéens medlemmer Helle, Kveli, Lofthaug og Versto slutter seg til departementets forutsetning «å skape et sterkt faglig miljø ved å plassere direktoratet og selskapet relativt nær et universitet hvor det kan gis undervisning og videre-

utdannelse i fag som f. eks. petroleumsteknologi og petroleumsgéologi, petroleumssøkonomi og petroleumssjus.» Disse medlemmer vil videre vise til Stortingets grunnleggende forutsetning om et særlig aktivitetsmønster nord for 62° n.br. De statlige petroleumssorganer vil spille en avgjørende rolle i et slikt aktivitetsmønster. Disse medlemmer finner derfor at Trondheim med sitt faglige, tekniske miljø og sin geografiske beliggenhet i forhold til hele kontinentalsokkelen, peker seg ut som det naturlige sted for oljedirektoratet og det statlige oljeselskapet.

De respektive fraksjoner forbeholder seg å ta opp sine forslag om stedsvalg under sakens behandling i Stortinget.

Komitéen viser for øvrig til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

I.

Stortinget samtykker i at det blir opprettet et statens oljedirektorat og et statlig oljeselskap m.m., i det vesentlige i samsvar med Industridepartementets tilråding av 17. mars 1972.

II.

På statsbudsjettet for 1972 bevilges som tillegg under:

Kap. 22. Regjeringskontorene.	
1. Lønninger	kr. 500 000
29. Andre driftsutgifter	» 225 000
	<hr/>
	kr. 725 000
Kap. 935. (Nytt.) Statens oljedirektorat.	
1. Lønninger	kr. 205 000
10. Kjøp av utstyr	» 100 000
29. Andre driftsutgifter	» 125 000
	<hr/>
	kr. 430 000
Kap. 976. (Nytt.) Statens oljeselskap.	
90. Aksjekapital	kr. 5 000 000

Oslo, i industrikomitéen,
den 2. juni 1972.

Ingvald Ulveseth,
fung. formann.

Rolf Hellem,
ordfører.

Harald Løbak,
sekretær.

Innst. S. nr. 317.

(1971—72)

Innstilling fra industrikomitéen om tillatelse for Røldal—Suldal Kraft A/S til ytterligere reguleringer i Røldal—Suldalvassdragene m. v. og om tilleggsamarbeidsavtale mellom staten og Norsk Hydro A/S.

(St. prp. nr. 109.)

Til Stortinget.

I St. prp. nr. 109 for 1971—72 har Industridepartementet gitt tilråding om tillatelse for Røldal—Suldal Kraft A/S til ytterligere reguleringer i Røldal—Suldalvassdragene m. v. og om tilleggsamarbeidsavtale mellom staten og Norsk Hydro A/S. I selskapet Røldal—Suldal Kraft A/S er Norsk Hydro A/S og staten hver deltager med en halvpart.

Ved de tidligere foretatte utbyggingene er det oppnådd en årsproduksjon på 2 410 GWh på grunnlag av en maskininstallasjon på tilsammen 470 MW, fordelt på 5 kraftverk. Det er nå prosjektert to nye kraftverk ved henholdsvis Svandalsflona og Sandvatn, samt et nytt aggregat i Suldal II.

Den omsøkte tilleggsutbyggingen omfatter i alt regulering av tilsammen 9 vann fordelt på flere utbyggingssjekter. Svandalsflona-

utbyggingen, som innebærer inngrep nord for Haukeliveien, er av Kommunaldepartementet anbefalt utsatt inntil hele Hardangervidda er blitt vurdert i forhold til verneplanen for vassdrag. Dette prosjektet er derfor etter konsesjonssøkerens anmodning inntil videre utsatt i påvente av at spørsmålene omkring verneplanen blir avklart. Likeledes har departementet etter anmodning fra konsesjonssøkerne inntil videre utsatt å ta standpunkt til Sandvatn-utbyggingen, da det er uenighet mellom konsesjonssøkeren og hovedstyret om nytteverdien av dette prosjektet. Begge disse utbyggingssjekter er derfor ikke medtatt i departementets tilråding.

Den omsøkte tilleggsreguleringen vil gi en årlig kraftproduksjonsøkning på anslagsvis 164,5 GWh. Utbyggingssomkostningene er anslått til 38,2 mill. kroner. I tillegg kommer